

COMPUTER

T E C H N I K A

V. évfolyam, 40. szám Informatikai magazin 1998. december 8.

„LEJEGSZÉLES VONZÓ”

HYUNDAI

Disztribútor:
HRP
 HRP HUNGARY KFT

Tel.: 452-4600
 Fax: 350-1351

Magellán,
 a tévedhetetlen
 8-9. oldal

A tanúsítvány
 még nem minőség
 5. oldal

A nagy
 integrátor
 11. oldal

Vírusok
 a számítógépen
 12. oldal

www.comptech.hu

HYUNDAI

Disztribútor:

HRP
 HRP HUNGARY KFT

1133 Budapest,
 Véső u. 5-7.
 Tel.: 452-4600
 Fax: 350-1351

LÉZERNYOMTATÓK

FS-600

- 6 lap/perc
- 600 dpi
- többféle nyomtató emuláció

FS-800

- 8 lap/perc
- 600 dpi
- többféle nyomtató emuláció
- beépített PostScript II. emuláció

89.000 Ft + Áfa

120.000 Ft + Áfa

Rendkívül alacsony nyomtatási költség!

A készlet erejéig!

VISZONTELADÓK:

- Office Depot (1) 419-41-56
- Prosper Kft. 06-20/920-56-99
- Compugroup Kft. (1) 222-35-51
- Procomp Kft. Zalaegerszeg (92) 311-373
- Balaton Elektronika Kft. (87) 412-564
- Wintech Kft. (52) 423-235
- Omank Kft. (62) 494-044

Magyarországi ügyfelek is igénybe vehetik a biztonságos elektronikus kereskedelem acta előnyöket az Inter-Európa Bank szolgáltatása révén. www.passage.ieb.hu

Hogy valóra váljék a biztonságos elektronikus kereskedelem (e-commerce), az IBM létrehozta a világ első SET 1.0-án alapuló kereskedelmi szerverét, a Net.Commerce-t.

Az [redacted] IBM biztonsági megoldásai vállalatok ezreinek tették lehetővé, hogy [redacted] bizalmas információkat továbbítsanak a [redacted] hálózatokon vagy [redacted] a web-en keresztül – folyamatosan [redacted] ellenőrizve, hogy abból kik mit látnak.

Az IBM [redacted] biztonsági megoldásai [redacted] elektronikus pénzügyi tranzakciók millióinak védelmét biztosítják [redacted]

[redacted] naponta. Az IBM biztonsági megoldásai segítenek [redacted] megvédeni az Ön e-business tevékenységét. [redacted]

Hogy [redacted] megtudja hogyan, kérjük [redacted] hívja a 06-80-200-083-as [redacted] zöld számot vagy látogasson el a [redacted] www.hu.ibm.com/solutions/ps/e-business.html címre.

Nagy megoldások egy kis bolygónak

Rangos nemzetközi elismerés

A Matáv lett a „Financial Times Globális Távközlési Díj” (FT Global Telecom Awards) egyik 1998. évi nyertese – jelentették be New Yorkban. A Matáv a „Legversenyképesebb Nemzeti Szolgáltató” (Most Competitive National Carrier) kategóriában ért el első helyezést a nyolcatagú nemzetközi szakmai zsűri döntése alapján. Az ünneplés díjkiosztó gálaestet a New York-i Roosevelt Hotel báltermében rendezték.

Az üzleti élet világszerte elismert vezető orgánuma, a Financial Times által alapított díj a megújulást, innovációt és kiváló működést képviselő távközlési cégek nemzetközi elismerését kívánja szolgálni. Átadására ezúttal évente kerül majd sor. A díj elnyeréséért az idén hirdették meg először a pályázatot 11 kategóriában, a világ távközlési iparágának minden cége – gyártók, üzemeltetők és szolgáltatók – részére.

A Globális Távközlési Díj odaítélésével a nemzetközi zsűri azt ismerte el, hogy a Matáv képes volt sikeresen átalakulni versenyképes, hatékony piaci elveken működő vállalattá, s ennek eredményeként sikerrel reagált a magyar távközlési piac kihívásaira. Teljesítménye alapján a Matáv felzárkózott a világ távközlési cégeinek élvonalához.

Gyónási titok

Több film is készült már az örök dilemmáról, a köz érdekének és a gyónási titok szentségének ellentmondásáról: mi tegyen az a pap, akinek tudomására hozzák egy készülő gyilkosság tervét? Mi a fontosabb? Az ártatlan élet védelme, vagy a titok megőrzése? Hasonló, ha nem is ilyen életbevágó kérdésben kellett döntenie nemrég az Internetto vezetésének, annak kapcsán, hogy valakik felásták az UTE pályájának közepét, és emiatt elmaradt egy bajnoki mérkőzés. Akárhogy is nézzük, ez közösséggelenes cselekedet, és büntetést érdemel. Az Internetto ott került a képhe, hogy az egyik tettes egy nekik írt levélben eldicsekedett a „höstettel”. Mivel a levélírók IP címe, azaz internet-elérhetősége visszakérhető, a rendőrség ennek kiadására kérte őket.

Mi a teendő ilyenkor? Az internet íratlan szabályainak betartása, vagy a vétkes megbüntetése az erősebb érdek? És mi van olyankor, amikor nem ilyen egyértelmű a helyzet? Mi a teendő a hatóságnak nem tetsző vélemények esetében? És úgy általában: hol a határ a jogos és a jogtalan között? Az Internetto így oldotta meg a gordiuszi csomót, hogy a teljes adatbázist letörölte a szerverről. De mi kell tenniük, ha valaki egy merényletet jelent be az interneten?

Azt hiszem, erre a kérdésre nem nekik kell megkeresniük a választ.

Lónyai László

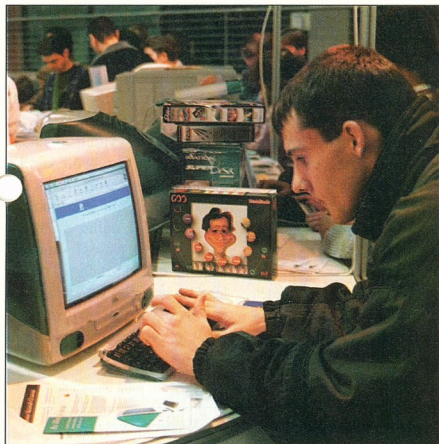
Részvénytársasággá alakultak

A Kürt Computer Kft. december 1-jétől részvénytársasági formában működik tovább – jelentette be a cég a minap tartott sajtótájékoztatót Budapesten. A cégforma átalakítására az adatmentés mellett a bővülő tevékenységi körök – az adatvédelmi technológiák kidolgozása és alkalmazása, a növekvő rendszerintegrátori tevékenység, a külföldi piacokon erősödő jelenlét – miatt került sor. Elmondták, hogy a kft. idei árbevétele meghaladta az 1,2 milliárd forintot, amely a belföldi adatmentési szolgáltatásokból, hardver-, szoftver- és rendszereladásokból, szerviztevékenységből származik. A Kürt Computer 1999-ben ünnepli tizedik születésnapját, mely alkalomból számos rendezvényt, akciót terveznek. Az elmúlt egy évtizedben a cég kétszázszorosára növelte forgalmát, az élvonalba tartozó adatmentési technológiája külföldön is érdeklődésre tart számot. A minőséget jelzi, hogy 1997 óta ISO 9002-es bizonyítvánnyal rendelkezik.

Mac-univerzum

Ma, amikor a PC-ről esik szó, a legtöbben az intel processzoros Window's operációs gépekre gondol. Pedig van alternatíva: a Macintosh gépcsalád.

Think Different (Gondolkodj másként). Erről szólt a november 27-én megtartott Apple Expo. A fő attrakció magától értetődően az iMac és annak számtalan kiegészítője volt. Az átlátszó műanyag ház alatt az Apple-féle számítástechnika legújabb fejleszté-

FOTÓ: ILOVSKY BÉLA

sei találhatók. Emmanuelle Massimo, a hazai képviselő marketingmenedzser szerint nemcsak idén, jövőre is nagy érdeklődésre számítanak. Persze a rendezvénynek a több formatervezői díjat nyert iMacról szólt. Az érdeklődők találkozhattak a G3-as otthoni és professzionális felhasználásra szánt gépeivel, a kiállított termékeken mindenki kedvére kipróbálhatta a legújabb játékokat (már ha kívárta a sorát), válogathattak a látogatók a Mac-es szakkönyvek közül.

COMPUTER

T E C H N I K A

A Népszabadság informatikai magazinja
Internet: <http://www.comptech.hu>

webdesign: Guards Rt.

Lapalapító: PersonArt Kft.

A szerkesztő bizottság elnöke:

Lónyai László

Felölts szerkesztő: Seleszt Ferenc

Szerkesztő:

Jávorszky Béla Szilárd, Tóth Ibolya

Főmunkatárs: Klátyik István

Munkatársak: Dujcsik Mariann,

Fülöp Norbert, Gece Mariann,

Szabó Gabriella

Kiadja a Népszabadság Részvénytársaság

Felölts kiadó:

Lengyel L. László, vezérigazgató

Szerkesztőség és reklámiroda:

PersonArt Kommunikációs Ügynökség

1141 Budapest, Komocsy utca 5-7.

Kereskedelmi igazgató: Bró Csilla

Hirdetési igazgató: Gyuráki Attila

1141 Budapest, Komocsy utca 5-7.

Telefon: 469-30-30. Telefax: 469-30-40

e-Mail: comptech@comptech.hu

CompuServe: 100324.654

Tördelés, tipográfia: PersonArt

Nyomás: Révai Nyomda Kft.

ISSN 1418-2432

Portugál internetbojkott

(MTI) Több ezer portugal internethálózat tartott 24 órás bojkottot az elmúlt héten kedden, tiltakozva az igen drága és az ár-hozó képtesen gényes szolgáltatás ellen. Az akció több mint háromszor felhasználó kezdte, kiáltványukban sürgették az ország összes számítógépes szűrését, hogy szerdáiig maradjanak távol a világhálótól. A tiltakozás célpontja a Portugal Telecom nemzeti távközlési cég és a három országos internetszolgáltató. A felhasználók mindenekelőtt az sérelmezik, hogy kétszer is komoly sarcot kell fizetniük a rendszer használatáért: a PT a világhálón töltött minden óráért 208 escudóig (1,20 dollár) terjedő különírtat számol fel, s ehhez járul a szolgáltatók tarifája, amely 30 órányi hozzáférést akár 5 ezer escudo (30 dollár) is lehet.

Elnapolva

(Reuters/The Industry Standard) Az Európai Unió távközlési miniszterei között fennálló nézetkülönbségek miatt legutóbbi találkozásukon nem sikerült kidolgozni az elektronikus aláírássok jogi elismertetéséről szóló jogszabálytervezetet, amely hatással lehet a nemzetközi kereskedelemre is. Az elektronikus aláírási technológia kulcsfontosságú az elektronikus kereskedelem elterjedése szempontjából, a szabályozás ahhoz lenne szükséges, hogy a digitális aláírássok joghatásait a hagyományos aláírássokéval azonosnak ismeressék el. A miniszterek nem tudtak megállapodni az elektronikus aláírássok technikai feltételeiben sem: Franciaország, Németor-

szág, Olaszország, valamint részben Ausztria és Portugália szorgalmazta a digitális aláírássok elfogadtatását a fogyasztók bizalmának megnyerése céljából, amíg a másik tábor szerint a pira acra kellene hagyni a kérdést.

A Pointcast terjeszkedik

(internetnews.com) Az úgynevezett push-média első számú képviselője, a Pointcast kiterjesztette szolgáltatását Európára is: beindította a PointCast A s t Network egyesült királyság-beli és németországi kiadását.

A PointCast Network egy ingyenes – a reklámokból élő – internetes hírszolgáltató, amely a személyre szabott híreket és információkat egy sajátos böngészőprogram segítségével a felhasználó által megadott időpontokban a saját gépére tölti le. A hálózatnak eddig az Egyesült Államokban, Kanadában és Japánban volt külön kiadása. Az európai médiapartnerek között megtalálható többek között a The Economist, az ITN, a Press Association, a Reuters, a Berliner Morgenpost, vagy a Deutsche Presse-Agentur is.

Olcsóbb hozzáférés

(Information Week) Internet-szolgáltatók, tartalomtulajdono-

sok és a harc a felhasználók pénzéért címmel tanulmányt készített a William Simon School of Management. Jólslatuk szerint a közeljövőben – legalábbis az Egyesült Államokban – az internet-hozzáférés ára csökken, a tartalom ára pedig nő majd. A tanulmány szerint egyre nagyobb a hajlandóság a hozzáférés megadztatására, ami jelenleg az Egyesült Államok tíz tagállamában és Washingtonban megengedett.

Adó a digitális közvetítésre

(USA Today) A Federal Communications Commission (Szövetségi Távközlési Bizottság, FCC) döntése szerint a digitális műsorszóróknak 5 százalékos adót kell fizetniük új szolgáltatásaikból (mozicsatornák, tézseinformációk) származó jövedelmük után. A szám, melyet az FCC azon az alapon határozott meg, hogy ennyit keresett volna a kormány, ha eladta volna a sugárzási jogokat, nem nyerte el sem a közvetítő társaságok, sem a nézők ügyvédeknek tetszését. A National Association of Broadcasters szerint az összeg túl magas, és a műsorszóróknak nem fogja megérni, hogy olyan

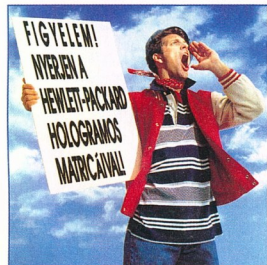
szolgáltatást nyújtsanak, mint a kábelek. A nézők ügyvédek szerint a százalékos alacsony, és nem ellensúlyozza eléggé azt az előnyt, amihez a digitális csatornát kapott társaságok jutottak.

Ajándék magunknak

(Newsbytes) Az Egyesült Államokban az online vásárlók több mint 60 százaléka magának vásárolt ajándékot karácsonyra, ahelyett hogy a szeretteit lepné meg – derül ki a Caravan piackutató cég felméréséből. A válaszadók nagy része emellett azért is választja az internetes ajándék-keresést, mivel így megszórhatja a sorbanállást, és elkerülheti a parkolóhely-keresést a bevásárlóközpontnál. A válaszadók egy része egyszerűen élvezte, hogy piszamban vásárolhat be karácsonyra, megint mások úgy válaszoltak, hogy így több időt tölthetnek a családjuk és barátaik körében.

Sikeres Sega Dreamcast

(Reuters) A Sega a piaca dobást követő első napon 150 ezer darabot adott el 128 bites Dreamcast elnevezésű játékkonzolából. A Dreamcast, amely a Microsoft Windows CE operációs rendszeren alapul, az Egyesült Államokban és Európában jövőre kerül a piacra. A Sega tervei szerint december végéig 500 ezer, márciusig összesen 1 millió darab készülék adnak majd el. Az internetre is csatlakoztatható készüléköt a japán cég azt várja, hogy visszaszerezhet piaci részesedését a Nintendóval, illetve a Sony népszerű PalyStationjével szemben.

Szeptembertől a Hewlett-Packard Magyarország eredetigazoló hologramos matricával látja el hivatalos forgalmazójánál kapható nyomtató kellékanyagait.

Ha a tintapatronok és tonerek dobozán lévő matricával a forgalmazójánál található szórólapon bekiold, nyereményajánlatok keretében most értékes ajándékokat nyerhet!
November 2-tól december 17-ig - hat héten keresztül - minden héten egy HP DeskJet 710C nyomtatót, a hetedik héten főnyereményként egy HP PhotoSmart C20 digitális fényképezőgépet sorsolunk ki.

Heti nyertesünk: Berzi Bálint, Monostorpályi

Expanding Possibilities

A tanúsítvány még nem minőség

A Magyarországon forgalomba hozott informatikai eszközökre speciálisan hazai szabvány nincs, csak az vonatkozik rájuk, mint általában az elektronikai termékekre. A vevő legfeljebb akkor tudhatja, hogy nem vágja agyon az áram, amikor otthon bedugja a gép csatlakozóját a konnektorba, ha a német TÜV embléma szerepel rajta, vagy az ISO minőségbiztosítását feltüntették a dobozon. Mindenekelőtt azonban el kell oszlatni egy téveszmét. Méghozzá azt, hogy a minőségtanúsítvány a minőséget tanúsítja. A minőségtanúsítvány a tanúsított gazdálkodó szervezetnek azt a képességét tanúsítja, hogy állandó jelleggel képes megfelelni vevői minőségi elvárásainak, valamint azt tanúsítja, hogy ennek érdekében hatékony minőségirányítási rendszert működtet.

Az ISO a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (International Organization for Standardization) rövidítése. Ez a szervezet állította össze, foglalta egységesre azokat a követelményeket, amelyeknek egy jól működő minőségirányítási rendszer meg kell hogy feleljen. A minőségtanúsítás nem varázspergamen, hanem egy független szervezet által kiállított okirat, amely azt bizonyítja, hogy a gyár olyan minőségirányítási rendszert alkalmaz, amely képessé teszi arra,

hogy hosszú távon jó terméket gyártson. Így működik ez az informatikai eszközöknél is.

A minősítés az alkalmazási szoftverfejlesztésre és az alkalmazásfejlesztési technológiára terjed ki. Az alkalmazási szoftverfejlesztés tartalmazza a feladathoz illeszkedő tervezési, fejlesztési és tesztelési folyamatokat, projektvezetést, kísérő folyamatokat, például konfigurációkezelést, a kockázatkezelést, a projektminőség-ügyet, a folyamatkezelést, képzést, és így to-

vább. Az alkalmazásfejlesztési technológiabiztosítás magában foglalja az alkalmazásfejlesztést támogató, technológiai megoldás központi szoftverértékesítést, valamint a módszerekhez és a támogatott szoftverekhez kapcsolódó szolgáltatások széles körét. Ide tartozik a követelmény- és fogadóképesség-elemzés, bevezetés-tervezés és támogatás, a moduláris, tanfolyami oktatás, a testre szabás, felhasználás projektekben, a munkavégzés közbeni oktatás, az üzembe helye-

zés, a vevőszolgálat és a műszaki támogatás, valamint a követés.

Az ISO minőségtanúsítvány a kis és közepes vállalkozások számára ma még sajnos meglehetősen misztikus, és nem kevésbé drága titulus. Miként a magyar Nemzeti Minőségi Díj is. Ezt a díjat a magyar kormányfő alapította 1996-ban, s csak azok a cégek nyerhetik el, amelyek alkalmaznak a TQM-et, azaz a top quality managementet. Ami magában foglalja nemcsak a vevők, hanem a dolgozók véleményére is a vállalatról. Azt, hogy mennyire érzik jól magukat munkahelyükön, hasznosnak találják-e munkájukat. Bár az ISO minősítés megszerzése drága, mind több magyar tulajdonú cég alkalmazza előírásait. Az azonban önmagáért beszél, hogy a Nemzeti Minőségi Díjat a Magyarországon működő informatikai gyártó és szolgáltató cégek közül eddig csak külföldiek vehették át.

P. K.

Minőség
mértányos áron!

266 Mhz
159.900,-Ft +ÁFA
havi: 9.100,-*

HERTA Kereskedelmi Kft.

Bp., VII., Dohány utca 37.

(Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)

Tel./fax: 322-2232, 351-9964, 322-7846

Bp., XI., Szentmihályi út 131.

(Pótlus Center) Tel./fax: 419-4020

Bp., III., Vörösvári út 23. Tel./fax: 368-8864

Bp., V., Belgrád rkp. 12.

Tel./fax: 266-5052

Bp., X., Kerepesi út 73.

Tel./fax: 262-3164

(Piazza üzletközpont)

Bp., IX., Könyves Kálmán krt. 12-14.

Tel.: 456-1131

(Lurdy ház)

Bp., XX. Kossuth L. u. 33. Tel.: 285-6004

Bp. II., Gábor Áron u. 74-78.

(Rózsakert Bevásárlóközpont) Tel./fax: 391-5640

Orca HL-C

Intel® Celeron™
Processor,
EX chipset 32MB
SDRAM
2,1 GB HDD
Hercules
Terminator 128/3D
GLH
128 bit AGP
grafika 8 MB RAM
14" monitor
36X CD-ROM
Yamaha 3D PCI
hangkártya,
100 W aktív
hangszóró
Cherry 105
gombos billentyű
Logitech Pilot
mouse
Windows 98 op.
rendszer

Több megabájt a postaládában internet-suli

A világháló lehetőségeit használva könnyen megtapasztalhatjuk, hogy az internethasználók közössége nem csupán békés és türelmes emberekből áll. Az IRC és chatforumokon a verbális támadások mindennaposak. A „flame-war” ritkán végződik mindenki számára elfogadható módon, és így a következő lépésben néha drasztikusabb eszközöket is bevetnek.

Az „ellenfél” gépének lefagyasztása csak akkor lehetséges, ha ismert az éppen érvényes internetes azonosítója, az IP szám, amit a kommunikációhoz használ. A nuke-olás viszont a felkészültebb versenyzőkről simán leperog, sőt ellentámadásba mehetnek át.

Valamivel régebbi, de egyre bővülő eszköztárral rendelkezik a levélbomba küldés hagyományja. Ilyenkor a megszerzett e-mail címre nagyon sok (akár több ezer) levelet küld valaki, ami valósággal kitömi a célszemély postaládáját, és napokra vagy hetekre elhaggyatja a kellemtelenedőt. A mailszerveren tárolt postaládát meglehetősen nehéz kitisztítani, és ha nincs rajta ésszerű méretekforlósztás, akár több 10 megabájtnyi levélbomba is eldugíthatja.

A szétbombázás elég súlyos eszköze a megelégedtetésnek, a takarítással nagyon sokat kell szenvedni. A szerveren való letöltést számos levelezőprogram támogatja. Meg lehet oldani, hogy a leveleknek csak a fejléce érkezzék meg az első lépésben. Ennek alapján pedig kemény munkával ugyan, de jó eséllyel szét lehet választani a szemetet a hasznos levelektől.

A hagyományos bombázóprogramoknál a „feladó” internetes kapcsolódása alatt mennek ki nagy sebességgel a levelek. Egyes programok ügyelnek arra, hogy folyamatosan változ-

zon a látszólagos feladó, a subject sor, a továbbító szerver és a tartalom: így lehetetlen hatóság szűrőkre felépíteni a levéláradat feldolgozására. A kézi átnézés marad, vagy az egészet ki kell dobni, a közte elveszett néhány jó levéllel együtt. A bombázóprogramok használata valószínűleg szándékos károkozás. Azokon az oldalakon, ahonnan a legkülönbözőbb eszközök letölthetők, nagy betűvel ki szokták írni a figyelmeztetést: mindenki csak tesztelgetésre használja, vagy viselje a következményeket.

A széles választékban mindenféle kreatúrát megtalálunk. A legnagyobb verseny a másodpercenként kiküldött levelek számában mutatkozik. Vannak programok, amelyen virtuális klónokat hoznak létre, akár egy tucatot, és ezek külön levelezőprogramként tárgyalnak a továbbító szerverekkel. A csústeljesítmény ilyen trükkökkel akár 200 levél/másodpercre is felmelegedhet. Ugyanígy vannak programok, amelyek úgynevezett „epileptikus üzemmódban”, a szerver választást figyelmen se miltatva zúdítják ki a leveleket.

A levélbomba küldés egyébként az ügyeskedőre is visszautíthat, mivel a levelekben mindig ott szerepel annak a szervernek az elektronikus pecsétje, amelyen útjára indult az adomány. Ha nem használ anonimálós szert, akkor még a feladó IP száma is benne van. Ennek alapján a szolgáltató vissza tudja keresni, ki volt az elkövető.

Véres A. Balázs
(motodog@freemail.c3.hu)

A HÁLÓ VILÁGA

HOTMAIL. Több, mint 30 millió felhasználója van a Microsoft tulajdonában lévő Hotmail ingyenes e-mail szolgáltatónak. A szolgáltatásnak az év eleje óta 20 millió új felhasználója lett. A Microsoft 1997 decemberében vette meg a Hotmailt.

ELEKTRONIKUS BÉLYEG. Az E-Stamp Internet Postage megegyezett az America Online-nal, a CompuServe-vel és a Digital Cityvel, hogy előfizetőiknek online bélyeget fognak árulni. Az E-Stamp egy olyan eljá-

rást kínál, amellyel az interneten megvehetjük a bélyegeket, majd rányomathatjuk egy borítékra, címke-re, vagy akár egyenesen a levélre. Az amerikai posta elfogadta az elektronikus bélyeg kísérleti piacokon való alkalmazását, és a cég jövőre már országos szolgáltatást vezet.

ONLINE SOROZÁS. Már az interneten is jelentkezhetnek katonáknál az amerikai férfiak. A törvény szerint minden 18 és 25 év közötti férfinak regisztrálnia kell magát a sorozóbizottságnál, ami nem jelenti azt, hogy be is kell vonulniuk. Mindössze jelentkezniük kell, ekkor megkapják regisztrációs számukat, amelynek megléte például az egyetemi ösztöndíj egyik feltétele.

Ragaszkodjon a biztonsághoz!

Gyorsan, de biztosan

Bemutatók az F-Secure Workstation Suite, a munkaadóknak legteljesebb biztonsági rendszere. Moduláris felépítése révén minden komponens egyetlen rendszerbe integrálva üzemel. Az F-Secure Workstation Suite egy maga végzi a hálózati adatforgalom titkosítását, a merevlemezeken tárolt adatok kódolását és a víruskeresést – és mind ezt teljesen láthatatlanul, a felhasználók elől rejtve. Telepítésénél és adminisztrációjánál csak működése gyorsabb – egyszerűen verhetetlen.

DATA FELLOWS

F-SECURE

2F 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.
Tel: 312-7141 http://www.2f.hu e-mail: info@2f.hu

IDŐBEN VAN?

**H a
e g y
v á l l a l k o z á s
b e i n d u l**

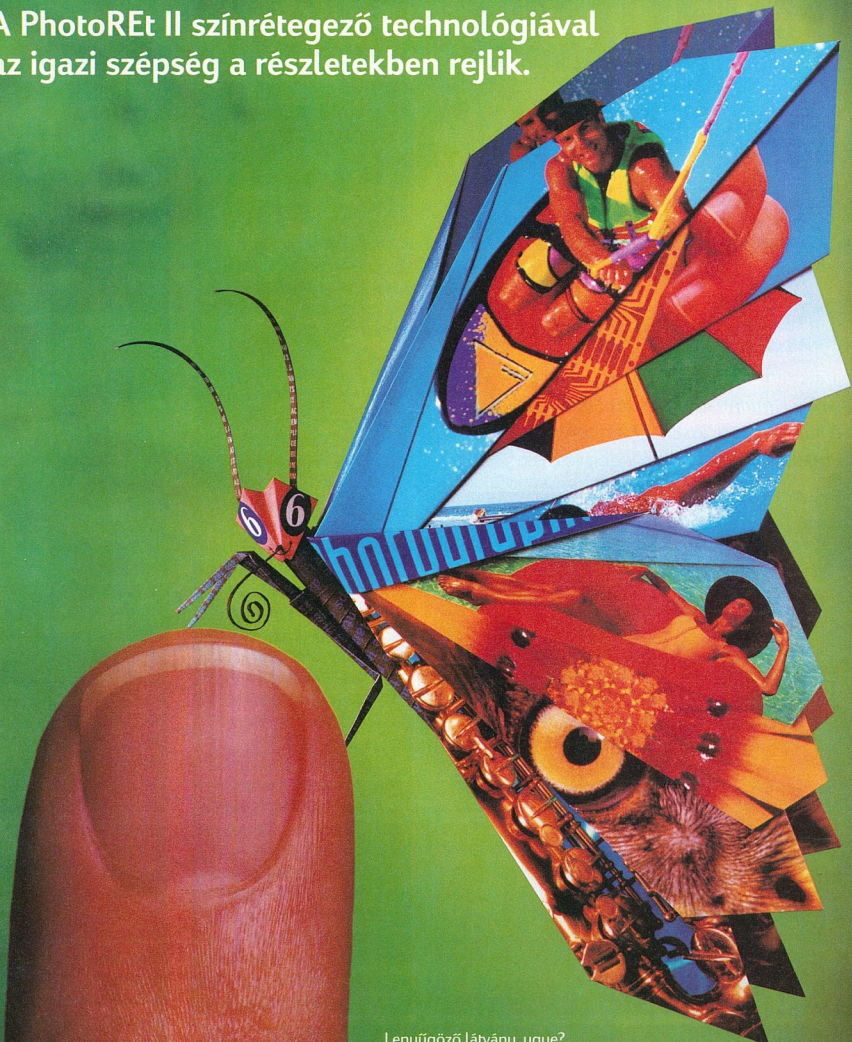
...akkor szüksége van időre, rendezett információra, pénzre. Mi a megoldást nyújtjuk Önnek: a REVOLUTION™ Működésű Útnyílvántartó programot!, az egyedülálló Számítá 95-ön keresztül, az Iroda++ integrált ügyviteli rendszerig.

Hívjon minket, vagy keresse termékeinket a Microsoft viszonteladónál és a nagyobb bevásárlóközpontokban!

1111 Budapest, Kende u. 1. Microsoft Certified
www.revolution.hu

TEL.: 385-3355

A PhotoREt II színrétegező technológiával
az igazi szépség a részletekben rejlik.

Lenyűgöző látvány, ugye?

De ami igazán megkapó benne, az szemmel nem látható. A HP különleges PhotoREt II színrétegező technológiája minden egyes ponton 16 színes apró tintapöttyöt képes elhelyezni, így biztosítva a mindig elképesztően tökéletes fotóminőséget. Forradalmian új eljárással továbbítjuk az adatokat a nyomtatófejbe, ezért tudunk mi a leggyorsabban nyomtatni. És az sem számít, milyen papírt használ. Miért elégedne meg ennél kevesebbrel? HP PhotoREt II színrétegező technológia – páratlan fotóminőségű nyomtatás akár a köröm hegyén is.

HP DeskJet nyomtatók

hp HEWLETT
PACKARD
Expanding Possibilities

Magellán, a tévedhetetlen

GPS: kézbentartott világ

A Hong Kong Challenge nemzetközi vitorlásverseny idei győztese egy magyar hajó volt. Kopár István vezetésével nyerte meg a kis csapat az erőpróbát. A navigációban Magellán segítette őket, vagyis az úgynevezett GPS rendszer (Global Positioning System). Fa Nándor – akit legutóbbi hajóútjai során ugyan a balszerencse kísértett – szintén a GPS segítségével tájékozódott a messi nagy vizeken.

Ma már nem csupán a nagy kalandokra kísérheti a kis szerkezet az embert: lassan bevonul mindennapjaink segédeszközei közé. A nagy ho-ho-horgászok és Hubertus örökösei, a vadászok éppúgy remélik tudják hasznosítani a berendezést, mint például az ismeretlen vödrökre utazó autósok vagy túrázók.

Bárhol járunk ugyanis a világban, az adott pozíciókat egyetlen gombnyomással el tudjuk tárolni az egyébként távirányító méretű GPS készülék memóriájában. Ha eltávolodunk ettől a helytől, csupán be kell írunk az eltárolt pozíció nevét, és a navigációs képernyő máris megmutatja, merre induljunk, hogy visszajussunk a kiindulási helyünkre. Az irányítási folyamat, így mindegy,

kis kitérőt teszünk-e az út során – például mert egy akadályt ki kell kerülünk. A készülék mindeközben jelzi a cél távolságát, a már megtett utat, az átlagsebességet és a várható menetidőt is. Ha a számunkra fontos pontok – mint például az útelágazások, a zátonyok, a menedékházak vagy a horgászhelyek – pozícióit elmentjük, létrehozhatunk egy úgynevezett „jelzőpontbank”-ot, aminek a pontjai között szabadon mozoghatunk. Így ha otthonról indulunk a kedvenc horgásztanyánkra, vagy a horgász helyről a helyi meledébe, csak meg kell adnunk a GPS-nek az általunk választott sorrendben az egyes pontok nevét, majd a navigációs képernyő megjelenik a kijelölt útvonal, a menetirány,

és még sok más, előzőleg rögzített adat. A készülékkel ezt az útvonalat visszafelé is bejáráhatjuk, vagy akár menet közben szabadon változtathatjuk. Így teljesen kizárt, hogy egy vadász, horgász vagy hajós eltévedjen. A GPS pontosan jelzi az addig bejárt ösvényeket, vonalakat, s szépen visszavezeti az eltévedtet a kiindulási pontra.

Mikor pirkad?

A horgászok kedvelt helye a Tisza-part vagy Veresegyháza, ám említhetünk a Körösök vidékét is. Ha néhány héttel azelőtt jártunk egy helyen, ahol kimondottan jó kapás volt, a rendszer rögzíti, s világképbe segítségével visszavezet bennünket ugyanoda. A GPS arra is képes, hogy megmondja: az általunk kiválasztott ponton aznap mikor pirkad, illetve rákérdezhetünk arra is, pár hét múlva mikor alkonyodik majd a horgász helyünkön.

A műholdas navigátor méri a hőmérsékletet, a szélesebbéget, a vadászoknak különösen fontos szélirányt, az addig megtett távolságot, és átlagolja azt, mennyi időbe telik, míg magunkhoz vehetünk egy kis szívmelegítőt. Vagyis mikor érrünk át a tó vagy folyó túlsó partján lévő vendéglátó helységbe. A rendszerrel azonban

saját térképet is szerkeszthetünk (plotterezés), aprólékosabban, mint amit „gyárilag” tud.

Nemegyszer előfordul a tengereken, de még a Balatonon is, hogy a kikötőt szem elől tévesztve a társaság nem talál vissza. A rendszer navigációs adatai segítségével visszatérheti az alkalmi, sőt – miként Fa Nándorékát is – profi hajósokat, vitorlázókat a biztos menedékbe. Ám nemcsak az fordulhat elő a vízen, hogy nem találunk vissza a hajózók, hanem az is, a horgonyuk felvagy leszakad, így csónakjuk elmozdul a horgonyzási ponttól. A GPS vészjelzője abban a pillanatban ébreszt, riaszt. De ugyanígy jelzi a zátonyt, a cél elérését, a navigációs hibát.

A rendszer részeként 24 műhold kering állandó pályán a Föld körül, úgy húsz kilométeres magasságban, s ezek a szatelliték folyamatosan jeleket sugároznak. Ezeket a jeleket érzékeli a tenyérnyi kis készülék, amit a felhasználó magán tart, és a műholdak ugyanígy fogadják a „kezi ketyere” Földről kibocsátott jelzéseit. Minden GPS készülékben van egy almanach, ami a műholdak láthatóságát, helyét, egymáshoz viszonyított helyzetét írja le az adott időpontra vetítve. Használat közben mindössze annyi a fontos, hogy az adóvevőnknek szabad „kilátása” legyen az égboltra. Ám vadászni, horgászni, búvárkodni fedett pályán ritkán lehet, így ez különösebb problémát nem okoz a felhasználóknak. Útelágazásoknál, irányváltásoknál hangjelzésekkel is felhívja tulajdonosa figyelmét az egyenestől való eltérésre.

Kezdetben: katonás

Az egyébként távirányító méretű GPS fejlődése korántsem volt problémamentes. Mi-

vel az Egyesült Államok Védelmi Minisztériumának utasítására, hadászati célokra fejlesztették ki, polgári alkalmazását hosszú éveken át akadályozták a katonai szervezetek. Európában Franciaország és a skandináv államok támogatták leginkább a rendszer polgári alkalmazását, érdekes módon mégis Németországban valósult meg leghamarabb és legnagyobb számban a GPS civil alkalmazása. (Német földön körülbelül fél-egymillióra becsülik a rendszert használók számát.)

A rendszer több vonatkozásban különbözik a katonai

alapvető különbség a pozícionálást végző műholdak száma. Míg a polgári rendszerben a Föld körül keringő „összedolgozó” műholdak száma 24, addig a NATO-ban használt GPS-rendszer 30 műhold hálozatából áll.

A legnagyobb felhasználók

Napjainkban a helymeghatározás – sok más iparág mellett – két legfontosabb felhasználója az autópáras és a légi közlekedés. Egyre több autóban már gyárilag megta-

lálható a navigációs rendszer. A kézi készülékekkel ellentétben itt a rendszer az adott ország (vagy terület) CD-lemezen megtalálható adatait is felhasználja. Így használata rendkívül egyszerűvé válik: elég behelyezniük a lemezt, betáplálni, hogy éppen hol vagyunk, és hogy hová szeretnénk

Magyarországon a GPS előnyeit elsősorban a lopott autók felderítésére és a lopás megakadályozására használják. A kocsiba egy jeladó szerelnek, amely állandóan sugározja jeleit a műholdak felé. Ha az auto illetéktelen kezébe kerül, a rendszer automatikusan értesíti, és üzenetet küld a földi központnak, ahol méterre pontosan meg tudja határozni, hogy a jármű éppen hol jár. Ezután a diszpécser riasztja a rendőrséget, akiknek már csak annyi a dolguk, hogy valahol szépen bevárják a peches tolvajt. A hatékonyságról csak annyit, hogy a felderítés százszázalékos. Olyan eset is előfordult már, amikor a tolvaj a 17 milliós autót otthagya az út szélén, mivel a rendszer 10 másodpercenként hangos üzenetben figyelmeztette: Ön illetéktelenül használja a gépkocsit, kérem, azonnal állítsa le a motort!

változattól. A legfontosabb, hogy a helymeghatározás pontossága lényegesen rosszabb a polgári változatban. Ezt úgy érik el, hogy az általunk adott, illetve vett jelek közé bizonyos mennyiségű hibajelét is kevernek. Emiatt a pontosság 5-10 méterről száz méter körüli romlik. A GSM-rendszer segítségével viszont elkerülhető az ilyen mértékű pontatlanság. A megoldás lényege, hogy a műholdról jövő jeleket (egy adott pont meghatározását három műhold mérését alapján kapjuk meg) a GSM-átvitelű toronyok (ezen keresztül mobiltelefonunk nap mint nap) közreműködésével korrigálják, és mi csak ez után kapjuk meg a szinte méterre pontos adatokat. A GSM-mel együtt dolgozó rendszer fejlesztésében egyébként magyar szakemberek is részt vettek. A másik

eljutni. Mindez grafikus környezetben, akár „hangos” segítséggel is. Amerikában és Ausztráliában mellőznünk kell a navigációs rendszer előnyeit, mivel Európában nem kapható az említett országok adatait tartalmazó CD-korong.

A légi közlekedésben már hosszú évek óta használják a GPS-t. Érdekes, hogy nemcsak repüléskor, hanem – a tengerszintet jelző és a landolórendszerrel (ILS) együtt működve – leszálláskor is hatalmas segítséget jelent a helymeghatározás. Ezen kívül a pilóták elsősorban nagy vízterületek és hegységek felett használják a navigációs eszközt.

Gecse Mariann
(mgecse@comptech.hu)
Klátyk István
(ice@comptech.hu)

Határtalan üzlet!

Nyisson üzletet a DataNet virtuális áruházában, a

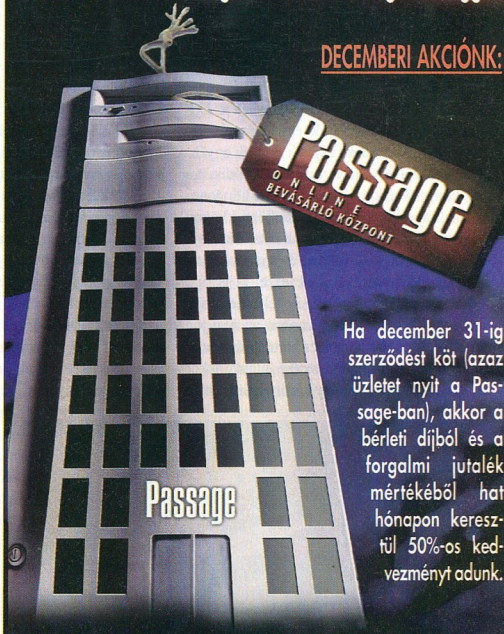
Passage ONLINE BEVÁSÁRLÓ KÖZPONTBANI!

Gondoljon bele: nem kell építész, nincs szükség alkalmazottra sem, nincs villanyszámla, fűtési költség, a virtuális rezsi költség pedig elenyésző.

Egy áruház, ahol folyamatos a nyitvatartás. 100 millió potenciális vevő keresheti fel az Ön boltját, amelyről senki sem tudja, hogy mekkora. Így akár Ön lehet a legnagyobb!

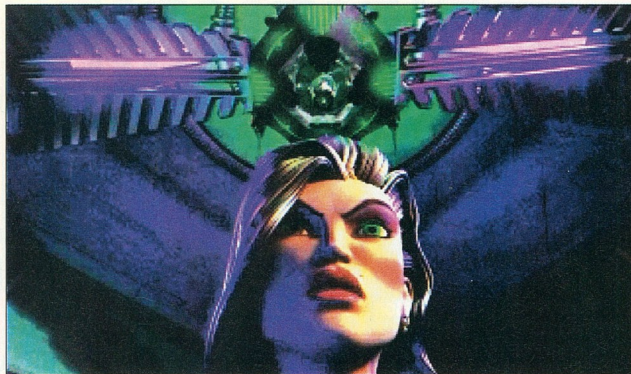
Határtalan lehetőség, kereskedhet az egész világgal!

DECEMBERI AKCIÓNK:

Ha december 31-ig szerződést köt (azaz üzletet nyit a Passage-ban), akkor a bérleti díjból és a forgalmi jutalek mértékéből hat hónapon keresztül 50%-os kedvezményt adunk.

HÍVJA AKCIÓS TELEFONSZÁMUNKAT: 345-8807

Klingonok és szörnyek

Kijött a first person shooterek – a továbbiakban FPS – legújabb generációja. A szomagyarítók sajnos a mai napig nem öltöttek ki megfelelő kifejezést, ami pontosan le tudná fedni az angol szókapcsolatot, akár csak közéletileg is, ezért továbbra is maradjunk az angol szónál.

A Klingon Honour Guard című játék az Unreal motorját használja, de éppen annak előnyeit nem igazán használja ki. A játék egyébként a Star Trek univerzumban játszódik, mi egy klingont alakítunk, és többnyire klingonokat kell lövöldöznünk is, különböző klingon fegyverekkel, meg a klingonok diszóna külsejű kutyáit. Találkozhatunk még egy jeges helyeket kedvelő szömmel is, de ezzel ki is fűjt, ezenkívül már csak a pályák jelenthetnének egy kis változatosságot, azonban az sem jön össze. Bányák, barlangok és börtönbelsőket látogatják egymást, ha a felszínre jutunk, akkor is este van, egyszerűen egy kicsit unalmas ez a

sok sötétség. Mintha csak ezzel lehetne hangulatot teremteni. Igaz, ez a probléma más játékokban is előfordul. Annyi bizonyos: nem ez lesz a sláger, mivel itthon sosem lesz olyan Star Trek-kultusz, ami eladná a programot, nem úgy, mint az USA-ban.

A SIN és a Halfife a Quake 2 motorját használja, de olyannyira át lett alakítva, hogy a készítőjük sem ismerne rájuk. Ezt annak is köszönhetik, hogy szélesebb színpalettát használnak, változatosabbak a helyszínek, másfelől a karakterek mozgása is sokkal szebb lett, a Halfife-ban még mimikájuk is van a szereplőknek. A Sin főszereplője egy nő, de nem őt irányítjuk, hanem őt az ellenségünk. A hölgyike egy új kábszer segítségével városunk lakóit furcsa szörnyekké alakítja át, és ezt mi John Blade – különleges ügynök vagy valami ilyesmi – bőrébe bújva próbáljuk megakadályozni. Sajnos a program egyharmadától az ellenfeleink majdnem ugyanolyan cyborgok, mint a Quake 2-ben, és én ezt egy kicsit már unatónak tartom. Bár lehet, hogy a 20. század végén ez így normális?! Ezzel ellentétben a Halfife ameddig csak eljutottam (nem tudom, hogy más játéktekereknek hogy van idejük annyi játékot végignyomni, én őszintén bevallok,

hogy mostanában már elég kevés program akad, amit be tudok fejezni, pláne most karácsony előtt néhány héttel, amikor két-három naponta jön valami kihagyhatatlan game), izgalmas, újabb és újabb meglepetésekkel szolgál. Eleve ahogyan a játék kezdődik, már az is rendhagyó. Elindulunk a kutatóintézetbe, és a lanovka, vagy hogy is hívják, végigvezet minket az egész komplexumon, mindezt percekben keresztül, mint egy gyárlátogatásnál. Amikor megérkezünk, még mindig nem kezdünk el lövöldözni, sőt. Sétálghatunk a tudósok között, beszélgethetünk velük, hallgathatjuk a viccelődéseiket. Ezután be kell öltöznünk egy védőöltözetbe – ami a játék befejezettség rajtunk marad –, hogy beindítsunk egy kísérletet, ami végül is kicsit rosszul sült el, és ez szolgáltatja a játék alapját. Megnyílik egy dimenziókapu, amin keresztül egy másik világ lényei özönlik el az intézetet. Nekünk egy feladatunk ezután, feljutni élve a felszínre. A felvetkező játék külön úton jár, ugyanis a készítőik nem meglévő játékok engine-jét licenclik, hanem azt is maguk fejlesztették a saját programjaikhoz. A Trespasser főhőse egy nő, és erről többféleképpen meg is győződhetünk. Például fizikailag is gyengébb az eddigi megszokott játékhősöknél, többek között igen kis ugrásokra képes, másfelől elegendő lehajjani a fejünket, és máris egy kebel látványra terül elénk, piros szívecskés tetoválással. Be kell valljam, én bizony ledöbbenem, amikor ezt észrevettem. Ebben a játékban mi irányítjuk a kicsikét, és itt nem annyira az öldöklésen van a hangsúly – bár azt sem hagyhatjuk ki, mivel ellenfeleink éhes dinoszauruszok –, mint inkább különböző rejtvények megoldásán. A program a valós fizikai világ modellezésén alapul, és itt bele is adtak a programozók minden apait-anyait. Egyetlen hátulütője, hogy a játék gépégye a NASA gépparkjához lett igazítva, nem egy átlag magyar háztartás levírlására berendezett 486-osára. Hát igen, valamint valamiért. Hely hiányában most csak ezek fértek bele, a Lithtech engine-en alapuló Shogo és Blodd 2 játékokra még visszatérünk.

Dusa Gábor

(gabord@freemail.c3.hu)

AGFA Agfa

A tökéletes kép

Digitális fényképezőgép Szkenner

3x2 Zoom, 1600x1200 képpont
Elforgatható objektív
Csereilheto memóriakártya
Akkuszerlet-gyorstöltő

Disztribúció:
Budapest
I. ker. Attila út 133.
Telefon/Fax: 212-1008
Győr, Tihanyi A. út 2.
Telefon/Fax: (96) 502-200

CAD Art **CAD-Art Kft.**

1117 Budapest, Fehérvári út 35. Tel./fax: 361-3540, 361-3539
Látogasson el hozzánk: <http://www.cad-art.hu>, e-mail: cad-art@cad-art.hu

Komplett szoftver/hardver forgalmazás
Fejlesztés – Szaktanácsadás – Oktatás

2D/3D gépészeti tervezőrendszerek
Mechanical Desktop, AutoCAD, Genius

Csereakció!

A nagy integrátor

Az integrált vállalatirányítási rendszerek igazi nagyágyúú akár egész multinacionális cégek működését is képesek ellenőrizni, irányítani.

A vállalatirányítási szoftverekkel szemben ma már alapkövetelmény, hogy real time, azaz percrekés információkhoz juthassanak segítségükkel mindazok, akiknek munkájuk során erre szükségük lehet. Legeyen szó akár a raktárkészletről, az aktuális üzleti eredményekről, a termelés alakulásáról vagy az egyes gépek eddigi meghibásodásairól, minden egy adatbázisban van tárolva, aminek köszönhetően az információk könnyen lekérhetőek, illetve a folyamatok jól átláthatóak.

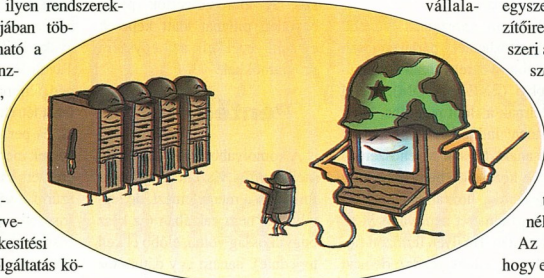
Az integrált rendszerek szinte végtelen lehetőségeit hely hiányában lehetetlenség mind bemutatni, de szemléltetésül talán megteszi néhány modul, mely a cég működésének egy-egy területét hivatott lefedni. Az SAP R/3 egyike a legnagyobb ilyen rendszereknek. Szoftvercsomagjában többek között megtalálható a termelésirányítási, pénz-eszköz-gazdálkodási, likviditásvizsgálati, karbantartási, pénzügyi és számviteli, az anyag-, eszköz- és emberierőforrás-gazdálkodási, projekttervezési, valamint az értékesítési modul. A számos szolgáltatás közül még a szoftverfejlesztéshez szükséges eszköztárat érdemes mindenképp megemlíteni, ami a vállalatirányítási rendszerek testreszabásához és fejlesztéséhez elengedhetetlen.

Földrészekben ível át

Azt, hogy ezek a rendszerek milyen komplex igényeket képesek kielégíteni, a Scala rendszerének néhány felhasználója is jól mutatja. Partnereik között olyan, kontinenseken átívelő érdekeltségekkel, leányvállalatokkal rendelkező cégek találai, mint a General Motors, a Siemens, a Tetra Pack vagy a Volvo.

A nagy ügyfélszám az integrált rendszerek esetében általában megbízhatóságot is jelent, hiszen a legegyszerűbb szoftverek esetleges problémái is „élesben” jönnek ki igazán, nem beszélve egy vállalatirányítási rendszer összetettségű programról. A nemzetközi fejlesztők referenciái ráadásul több országra is kiterjednek. Az Oracle például mintegy 100 ország-

ban nyújt információtechnológiai megoldásokat, és több mint 6000 ügyfél használja alkalmazásprogramjait. A Bull terméke, az Open-Master az előbbihez hasonlóan szintén földrajzilag kiterjedt, komplex vállalati

tok számára készült. Mint a legtöbb rendszerbe, az Open-Masterbe is integrálhatók nem Bull alkalmazások, ami a szabványos programozási felületnek, valamint a testre szabáshoz és alkalmazásfejlesztéshez használt eszközök széles választékának köszönhető.

Előny a hátrány?

Az előbb felsorolt vállalatirányítási rendszerek már átívelnek az országhatárokon, ám a nemzetköziség előny és hátrány is lehet egyben. Előny, mert így rugalmas, a világ bármely részén használható eszközök születnek, és talán hátrány, mert a helyi igényeknek nehezebben felelnek meg, mint egy-egy hazai termék. Ez a kérdés, hogy tudniillik hazai vagy külföldi fejlesztésű termelésirányítási rendszert érdemesebb-e telepíteni, számos cégezet a fejtejt megfordul. A Pannon-X Kft. ezt az úrt igényeszkik kihasználni köztés

megoldásával. Szerződést kötöttek ugyanis az angol QMS céggel, az általa kifejlesztett termelésirányítási rendszer magyarországi bevezetésére. A Jobshop névre hallgató program jelentős nemzetközi referenciákkal rendelkezik, ám a magyarországnak, valamint a hozzá tartozó, már idehaza kifejlesztett speciális moduljainak köszönhetően képes megfelelni a helyi sajátosságoknak is.

A siker záloga: oktatás

Azonban nem ez az egyetlen járható út, hiszen a jelentős cégek kirendeltségei legtöbbször minden segítségét megadnak a rendszer megtervezésétől a telepítésen át egészen a szervizig. A teljes szolgáltatásba még a dolgozók megfelelő képzése is beletartozik. Ez ugyanis elengedhetetlen egy integrált rendszer megfelelő működtetéséhez, hiszen az egyszeri adatbevitellel az információk rögzítőre is nagyobb felelősség járul. Az egyszeri adatbevitel egyébként az integrált rendszerek legfőbb sajátossága, hiszen a központi adatbázisba bekerülő ízelet automatikusan megjelenik az egész rendszerben. Így például egy elkészült termék alkatrészei azonnal levonásra kerülnek a részegységek raktárkészletéből, mindenféle külön beavatkozás nélkül.

Az oktatásra visszatérve, már említettük, hogy ez tekinthető a siker egyik zálogának. A QAD, Qwizard nevű interaktív oktatőeszközével munka közben sajátíthatják el a dolgozók a rendszer csínját-bínját. A szoftverrel előre meghatározott oktatási programok állíthatók össze, de az elért eredményeket és a még hátra lévő feladatokat is folyamatosan nyomon lehet követni. A Qwizard elvileg kifejezetten az MFG/PRO integrált vállalatirányítási rendszer használatának megkönnyítésére készült, ám ezen kívül alkalmas a vállalati üzleti folyamataiban szükséges változások kimutatására is.

A világ fejlődési trendjei mindenképp a vállalatirányítási rendszerek további terjedésére eredményezik majd, ami a fejlesztő és forgalmazó cégek forgalmi adataiban már tükröződik. A Baan árbevétele talán a legjobb példa erre, hiszen 1995 és 1996 között az árbevétele csaknem megduplázódott, így majdnem elérte a 400 millió dollárt.

Fülöp Norbert

(comptech@comptech.hu)

„Legyen új Stylus-a!”

A mi stílusunkat szeretni fogja! Mind a hármát. Akár otthon kíván új nyomtatójával dolgozni, akár a munkahelyére keresi professzionális gépet, az Epson segít Önnek.

Kizárólagos importőr: **EPSON**
Fax: 06 (23) 417 310
EPSON HOTLINE: 06 (23) 413 205

EPSON Stylus COLOR 440

- Felbontás: 720x720 dpi
- Sebesség: 1/sz 4/2,5 lap/perc
- Fényképmínőségű nyomtatás

~~45 900 + áfa~~

Új ár: 34 900 + áfa

EPSON Stylus COLOR 640

- Felbontás: 1440x720 dpi
- Sebesség: 1/sz 5/3,5 lap/perc
- Fényképmínőségű nyomtatás

~~52 900 + áfa~~

Új ár: 49 900 + áfa

EPSON Stylus COLOR 740

- Felbontás: 1440x720 dpi
- Sebesség: 1/sz 6/8 lap/perc
- Professzionális színkezelés

71 900 + áfa

EPSON®

Fertőző és fertőzött

Vírusok a számítógépen (1.)

A programot éppen most installáltuk fel, hatalmas izgalom közepette ráklikkelünk a startgombra, majd... nem történik semmi. Illetve, ami történik, az olyan hatással van ránk, mintha például magát Godzillát látnánk. Nagyjából így írható le, ha a maunkfajta egyszerű halandó egy számítógépes vírus-sal találkozik. De mi is ez pontosan, és mit kell róla tudni?

A számítógép-vírusok születése éppen egybeesik a számítógépek megjelenésével (minő meglepetés!). A fejlesztők már a hetvenes években – a mai fogalmaink szerinti számítógép megjelenése idején – készítettek olyan programokat, amelyek szándékosan tartalmaztak rontásokat és hibákat. Ezekre a programokra azért volt szükség, hogy a szakemberek tisztában legyenek azzal, hol a gép hibátűrési határa. Az évek egymás után szőpén teltek-múltak, az informatika egyre nagyobb szerepet játszott életünkben, de vírusokról a 90-es évek legelejéig csak nagyon kevesen hallottak. Ez érthető, hiszen egy Commodore-ra elég nehéz vírust telepíteni. (Az hiszem, nem kell mondanom, miért.) Azután megjelentek az x86-os processzorok, és ezzel egy csapásra megváltoztak a számítógépes biztonságról alkotott nézeteink.

Veszélyforrások

A számítógép-vírusok nagyobb része fertőzött COM és EXE állományokkal terjed. Ezek kezdetben a fájlok és programok másolásával fertőztek. Napjainkban már nem a lemezről átmásolt programok, hanem az internetről letöltött anyagok jelentik a legnagyobb veszélyt. Főként azért, mert hajlamosak vagyunk a legalapvetőbb biztonsági előírásokat is mellőzni, nevezetesen: letöltés után azonnal futtassuk le víruskeresőnket az anyagon. Ha ezt elfelejtjük, és a vírust tartal-

mazó programot futtatjuk, a hasznos tartalom mellett a vírus is aktivizálódik, és megkezdheti ártó munkáját.

A memóriazariendens vírusok megfertőzhetnek párhuzamosan futtatott végrehajtható állományokat (EXE és COM), mivel beleírják a Boot recordba, hogy minden indításakor aktivizálódhassanak. Mások a rendszerfájlokba költöznek bele nyomtatlanul, sem a hozzáférés dátuma, sem a fájlméret nem változik az akció után. Ha ilyen fertőzött fájlokkal készítenek rendszerlemez (bootlemez), akkor azzal akár-mikor visszafertőzhetjük a saját gépünket, vagy átvihetjük a vírust egy idegen gépre.

Vannak vírusszerűen viselkedő, de egyébként ártalmatlan joke (vice) vírusok. Hamis hibáüzeneteket jeleníthetnek meg, esetleg kiírják, hogy nekiláttak formázni a merevlemez, de semmi ilyen nem történik. Ősvírusnak számítanak a dokumentumok betűit lehallató potyogatóvírusok, és azok, amelyek a képernyőt tükrözik, vagy átváltják negatívba. De ezeket nem kell igazán komolyan ven-

ni, annál is inkább, mivel az első percben kiderül számunkra, hogy egyszerű hülyítéstről van szó. A mai vírusírtók pedig egyetlen pillanat alatt képesek elbánni ezekkel az egyszerű programokkal.

Péntek, 13.?

A komolyabb, ártó szándékkal megírt vírus viszont tényleg leformázza a merevlemez, de leg-többször nem vaktában (az kész öngyilkosság volna, előbb el kell terjednie), hanem egy dátumhoz ragaszkodik, esetleg a péntek 13-át várja ki.

Más vírusok a merevlemez tartalmát kódolják a saját algoritmusukkal, és ezután a hozzáférés csak a vírus jelenléte mellett lehetséges, egyébként csak értelmetlen adathalmaz van a diszken. Nem rossz, ugye?

Mint azt már említettem, az interneten keresztül is könnyű vírust kapni. Vicces programok letöltésével és gondatlan futtatásával nem csak közvetlenül fertőzódhetünk meg, hanem elindíthatunk csatolt állományokat, például a nemrégén útjára indí-

tott Back Orifice (BO) szerver-programot. Ez a hackerek által használt szoftver az interneten keresztül kaput nyit a behatólónak a gépünkhez, de közben gyakorlatilag láthatatlan marad. Távrolról irányíthatóvá válik a gép, állományokat, könyvtárakat lehet létrehozni, átnevezni, törölni, és persze bármit megszerezhetünk merevlemezünkről. A BO szervert csak akkor képesek kiszűrni a víruskeresők, ha a leg-frissebb vírusdefiníciós (vagyis frissen update-elt) fájl használják.

A fájl nevében

Amellett, hogy az ismeretlenektől kapott programokat nem szabad futtatni, már egy egyszerű e-mail is veszélyeket rejt. Több levelezőprogram biztonsági rendszere áthágható, ha a csatolt fájl nevét szándékosan túl hosszúra írják. Ebben az esetben nem is kell futtatni semmit, a csatolt fájl neve már önmagában a vírusprogram kódját tartalmazza. A levelezőprogram ugyanis nem korlátozza a csatolt fájl nevének méretét, ezért egész programok közzelhetők el ilyen módon. A hozzáillesztett kódsort végre lehet hajtani, így vírus vagy pedig jelszólopó szaglászó program (sniffer) kerülni a gépünkre.

K. I.
(ice@comptech.hu)

(Cikkünk második, befejező részében a makrovírusokkal foglalkozunk.)

A bootvírusok családjá kihalóban van, ahogy a floppy használata visszaszorul. Rendszereszté éli viszont a makrovírus, amely Microsoft Word vagy Excel dokumentumokkal terjed, sőt némelyik már mindkettővel. Ha egy fertőzött dokumentumot megnyitunk, az nálunk is megváltoztatja az új irományok létrehozásához használt sablont, és attól fogva mi is terjesztői lesünk a vírusnak. Vannak nyom nélkül terjedő makrovírusok, mások tönkretesznek a fertőzött állományokat, vagy csak megnehezíthetik megnyitásokat és becsukásokat.

Az új Netfinity 5500 M10 szerver. Lotus Domino Intranet Starter Pack

▪ 3 év helyszíni garancia ▪ maximum 2 db Intel® Pentium® II Xeon™

400MHz processzor ▪ maximum 2GB ECC SDRAM memória ▪ 100Mhz

busszsebesség ▪ rack- vagy toronykivitelben

IBM Netfinity:

Windows NT-hez és üzleti alkalmazásaihoz terveztük. Megterveztük.

A Windows NT teljesítményének növeléséhez körültekintőbb tervezésre van szükség. Különösen az olyan részletek esetében, mint a hot swap hard diszkek és tápegységek, melyek lehetővé teszik a kritikus alkalmazások megszakításmentes futtatását. Ugyanilyen nagy jelentőséggel bír az M10-es modellbe beépített NetBay3-as állványzat, mely a toronymodell rack-es tulajdonságokkal ruházza fel. Így további bővítésekre, illetve tetszőleges konfiguráció kialakítására biztosít lehetőséget.

Teljesítménynövelőek azok az újításaink is, melyek révén jobban hozzáférhetővé válnak az egyes alkatrészek.

Ezeknek a precíz részleteknek köszönhetően az 5500 M10 szerverek

kategóriájukban a legnagyobb NT teljesítményre képesek. Tekintse meg őket és a Netfinity szerverek többi darabját

a www.ibm.com/pc/europe/netfinity címen, vagy hívja az **(1) 345-0500** telefonszámot.

 e-business tools

pentium II
xeon

Az IBM termékek az International Business Machines Corporation védjegyei. A Microsoft, Windows és Windows NT a Microsoft Corporation bejegyzett védjegyei. A Lotus Domino és a Domino Starter Pack a Lotus Development Corporation védjegyei. Az Intel, Intel Inside, Pentium és Xeon az Intel Corporation bejegyzett védjegyei. © 1998 IBM Corp. Minden jog fenntartva.

MMTS a sajtónak is

Ünnepélyes összejövetel színhelye volt múlt hét kedden a Budapesti Értéktőzsdé látogatói terme. A november 20-án rendszerbe állított új kereskedési rendszer (MMTS) megvalósításában szerepet vállaló cégek – a svéd CMA, az ausztrál FMSC (Computershare) és a magyar Dataware – mutatták be műviket a sajtó képviselői és az érdeklődők előtt. Az új rendszer elkészültével a BÉT életében új fejezet kezdődött, hiszen a távkereskedés megvalósításán kívül a kapacitás is jelentősen nőtt. A távkereskedés révén mintegy 150 munkaállomásról – vidékiek is vannak közöttük – lehet vásárolni vagy eladni részvényeket, szinte századmásodpercek alatt. Ezek a gépek, valamint a központi számítógép közötti kapcsolat alvállalkozói segítségével a Matáv építette ki, mégpedig többszörös biztonsági rendszerrel.

Internetto-döntés

Az Internetto nem kötelezhető olvasói adatainak kiadására, még akkor sem, ha a nyomozóhatóság kéri erre – tulajdonképpen ez a lényege Majtényi László adatvédelmi ombudsman állásfoglalásának, amelyet azért kért az online napilap, mert a IV. kerületi rendőrkapitányság egy olvasó „kiszolgáltatását” kérte.

Novemberi 11-ére virradóra ugyanis az UTE–FTC labdarúgó-mérkőzés előtt ismeretlen tettesek megromlított az Újpest Mezei úti stadionját. Ugyanezen az estén az Internetto futballal foglalkozó olvasói fórumában az az üzenet bukkant fel, miszerint „felhőlyagosodott a kezem az éjszakai ásás-

tól... kemény a Föld a Megyeri úton”. A rendőrség az üzenet küldőjének adataira lett volna kíváncsi. Ám az Internetto szerkesztője, mint tartalomszolgáltató megtagadta a kérést. Végül úgy döntöttek, hogy valamennyi, a hozzáférési adatokat rögzítő file-t letöltik a szerverükről.

Infonet-értekezlet

A globális hálózati szolgáltatás piacán meghatározó Infonet Service Corporation biztosi hálózati kapcsolatot az internet, az intranet és az elektronikus kereskedelmi megoldásokhoz. Az Infonet Európai Központja az elmúlt hét elején Budapesten tartotta soros operatív értekezletét, ahol az aktuális kérdések mellett összegezték a magyarországi tapasztalatokat is. A szolgáltatás hazai bevezetésének előkészítésekor, 1996-ban Közép-Kel-Tel-Európában még nem volt lehetőség a világhálózati csatlakozásra, és a régióban a telekommunikációs szolgáltatási tapasztalatokkal rendelkező BankNetet választotta partnerevé az Infonet.

Optikai hálózat

Ez év december közepére elkészül a Pantel Hálózat Vezérlőközpontja, s várhatóan a jövő év végére annak az alternatív hálózatnak a kiépítésével is elkészülnek, amely az üvegvezeték technikát először alkalmazza Magyarországon egész területén.

A Pantel Távközlési és Kommunikációs Rt. vezérigazgató-helyettese, Geert van Eijk, a cég sajtótájékoztatóján elmondta: az optikai kábelek összhossza 1999-ben kétezer ki-

lóméternyi lesz, és Ausztrián keresztül a KPN (49 százalékban a PanTel tulajdonosa) páneurópai hálózatahoz csatlakozva, az ügyfelek nemzetközi szolgáltatásokat is igénybe vehetnek segítségével. Mivel a KPN és az amerikai Qwest Communications Inc. (többek között adat-, hang- és képátvitellel foglalkozik) közös vállalatot hozott létre KPNQ néven a közelmúltban, a PanTel kliensei közvetlenül férnek majd a nagy teljesítményű optikai hálózaton keresztül az észak-amerikai szolgáltatásokhoz is.

IP Tel és Origo

Két internetes újdonságot jelentett be a MATÁV a minap. Az egyik az internet protokollon keresztül folytatott, kedvezményes hívásokat lehetővé tevő IP Tel kártya, mellyel a hangot nem a hagyományos kápsolot, hanem adatátviteli hálózaton keresztül továbbítják. A hang digitalizált formában az interneten át jut el a hívott félhez, a kapcsolatot a központok teremtik meg. A másik újdonság az Origo, amely egy internetes oldal, és a www.origo.matav.hu URL címen érhető el. Az Origo a kezdők – többek között az angolul nem beszélők – számára könnyíti meg az internettel való ismerkedést, segíti a világhálón való tájékozódást.

Összeállította: Geese Mariann

Informataikai magazin a TV2-n.
Nézzén minket egy Palm Topért!
Szerdánként éjfélkor,
illetve péntekenként 11.30-kor.

@Kvizeleő: Az adás közben három kérdésre várunk három választ – méghozzá e-mailen. A helyes megoldások hetente sorsoláson vesznek részt. Ez alkalommal Kocsis Attila, Kojak@sztc.mis.matav.hu volt a szerencsés, aki 3 hónap ingyen internet és egy szoftvercsomag tulajdonosa lett. Már csak egy hét, és soroljuk a Palm Topot a helyes megfejtők között.

A szerdai adás tartalma: Bemutatjuk az üzleti levelek célba juttatásának legolcsóbb és leggyorsabb módszerét, amelyet Közép-Európában először a Magyar Posta vezetett be. Beszélünk még a Cyber szépségversenyről, egy biztonságtechnikai kongresszusról, bemutatunk egy notebook-gyárat, új CD-ket, és meghirdetünk egy programozói verseny középiskolásoknak. Koordinátáink: Kuk@c.elender.hu, www.kukacmall.com, Forrádórt: 06-209-822-861

Kürtölő

Nagyszerű cikk olvasható a PC Word novemberi számában „Mentsük, ami menthető” címmel Makk Attila tollából (makk.attila@idg.hu). Nyolc pontban foglalja össze az adatvédelem tennivalóit:

1. Olvassuk el a kézikönyvet.
2. Mindennek járjunk a végére.
3. Titkosítsunk.
4. Rendszeresen mentsük az adatokat.
5. Használjunk víruskeresőt.
6. Alakítsunk ki kényelmes, biztonságos munkahelyet.
7. Személyesen is ügyeljünk az adatbiztonságra.
8. Tartsuk naprakészen ismereteinket.

A 6. pontozó (Alakítsunk ki kényelmes, biztonságos munkahelyet) tartozó gondolatébresztő anekdotát ezúton is közreadom.

Egy nagy bank fiókjában esett meg, hogy az ügyintéző hölgy panaszkodott: gépe rend-

szeresen zagyasgokkal írja tele a képernyőt, a félig rögzített adatokat időnként eltávolítja, és mindenfajta hibát jelez. A szakemberek mindent ellenőriztek. A gép rendben volt, a program is, kerestek vírust, szabotőrt, kicserelték a gépet. Végül megnézték, hogyan folyik a munka, mikor a hiba előáll. Kiderült, hogy a hölgy az előtte felhangozott papírokból vette el a lapokat a kódoláshoz. Ehhez kissé kényelmetlen mozdulattal előre kellett nyúlnia. Miközben előrehajolt a papírajárt, kebleivel a billentyűzetre nehezedett, és ily módon gépelődtek a rejtélyes üzenetek. Ez persze így mulatságosan hangzik, de képzeliük el, hány álmatlan éjszakát okozott a két „fantom” a biztonságért felelősöknek!

Lehet, hogy biztonságosabb lenne ezen a munkahelyen férfiembert alkalmazni?

Kürti Sándor

(sandor.kurti@kurt.hu)

SGH-600

Igazi jelenség

A Samsung SGH-600-zal a világ egyik legkisebb

és legkönnyebb telefonkészüléke született meg. Hossza mindössze 107 milliméter, súlya pedig 95 gramm, akkumulátorral együtt. De ime néhány még nyomósabb érv, amiért az SGH-600-at Ön is a tenyerén hordozhatja: • hanggal aktiválható tárcsázás, • hangmemória a fontos napi teendők, ötletek rögzítésére • vibrációs csengetési mód, hogy ne zavarjunk másokat • Samsung EasyGSM funkció a számítógépre történő csatlakozáshoz • világító funkció nagy utazóknak. A Samsung SGH-600 telefonja tehát nagyon kicsi, nagyon könnyű és nagyon okos – igazi jelenség.

SAMSUNG SGH-600

Telefonvonal karácsonyra

üzenetrögzítős készülékkel

csak **9900 Ft**
+888 Ft-os 24 havi részlet*

A **Concorde 2000** digitális üzenetrögzítője nemcsak az üzeneteket, de a folyó beszélgetéseket is képes tárolni. Rádióadásul sem a telefonszámok megjegyzése, sem a száraz cseréje nem okozhat többé gondot. Az egyéni MATÁV fővonalal „egybecsomagolt” **Concorde 2000** mindezekre éppolyan elegáns megoldás, mint amilyen

ideális karácsonyi ajándék.

* Amíg a készlet tart. Az ár az áfát tartalmazza.

TVszörf karácsonyra

akciós MATÁVNet-díjcsomaggal

**4500 helyett csak
3300 Ft/hó***
havi 33 óra internetezéshez

A **TVszörffel** bárki internetezhet – a saját tévéjén keresztül. A világháló eléréséhez nincs szükség számítógépes ismeretekre, sőt, még számítógépre sem, csak egy kényelmes fotelre és egy távirányítóra. A készülék akár 36 havi, mindössze 4410 Ft-os részletre is megvásárolható, ára egy összegben is csak 99 000 Ft, áfával együtt. A **TVszörfi** tehát nemcsak az internetes böngészést könnyíti meg, de a boltokban való böngészéstől is megszabadít: máris megvan

a különleges, személyre szóló ajándék.

*Január 31-ig történő vásárlás esetén, fél éven át.
További tájékoztatás a TVszörfiről: **06 80 42 00 42**

Keresse ajánlatunkat a MATÁV Pontokban
és ügyfélszolgálati irodákban!

Egymás közt

